

LAPIN ELYN MAANTEIDEN TALVIHOITO 2011–2012, YLEISTÄ

- Lapin alueella **8** kpl yleisten maanteiden hoidon ja ylläpidon alueurakkaa sekä **4** alueurakoitsijaa
 - Urakoiden laajuus n. 550–1 720 km
 - Urakoiden kesto 5–7 vuotta
 - Urakat toimivat laatuvasuuperiaatteella, joissa urakoitsijat itse vastaavat laatuvaatimusten täyttymisestä 24h/vrk läpi vuoden
 - Urakoita valvovat Lapin ELY-keskuksen 5 aluevastaavaa (ks. liite 2) ja pistokoevalvontakonsultti.

- **Talvihoitoluokat**
 - Talvihoitoluokka riippuu pääasiassa tien toiminnallisesta luokasta ja liikennemäärästä
 - Tarkistetaan kun liikennemäärä tai olosuhteet muuttuvat oleellisesti ja uusien urakoiden alkamissa
 - Merkittävät muutokset talvella 2011–2012:
 - Ranua–Kuha mt. 941, n. 9 km nousee II-lk → Ib
 - Poikela–Sassali mt. 952 (Sodankylä), n. 31 km nousee III-lk → II-lk
 - Muutokset johtuvat hoitoluokkien määrittämiseen liittyvän liikennemäärärajan muutoksesta uusissa talvihoidon toimintalinjoissa seututeiden osalta
 - Yötä päivää sama laatu, vaatimus laajenee kattamaan myös koko alemman tieverkon uusien urakoiden kilpailuttamisen yhteydessä
 - Hiihtosesonkina (helmi–huhtikuu) talvihoitoluokka nousee n. 230 km:llä tiestöä hiihtokeskusten läheisyydessä
 - Toimenpiteiden ennakointi juhlapyhinä ja vaihtolauantaisin matkailukeskuksiin johtavilla pääteillä
 - Talvihoito n. 9 M€/v.
 - josta lumen poisto n. 6 M€ ja liukkauden torjunta n. 1,5 M€
 - n. 50 % teiden hoidosta, joka on n. 18 M€/v.

- **Vilkkaimmat tiet**
 - Lähinnä Kemin, Tornion ja Rovaniemen alueen päätiet
 - Vt. 4 Simo (Oulun raja) – Kemin moottoritie Tornioon talvihoitoluokassa I (88 km, josta 2-ajorataista osuutta 42 km)
 - Vt. 4 Kemi – Rovaniemi – Ivalo talvihoitoluokassa Ib
 - Vt. 21 Tornio – Kolari talvihoitoluokassa Ib
 - Kt. 82 Vikajärvi – Kemijärvi talvihoitoluokassa Ib
 - Yl. taajamien tiestöt Ib ja Tlb.

- **Päätiet** talvihoitoluokassa Ib vt:t 4, 5, 21 sekä pääosa kantateistä.
- **Muutoin** tiestö pääosin II- ja III-luokkaa n. 7 060 km ts. n. 77 %.
- **Kevyen liikenteen väylät** ovat keskittyneet taajama-alueille, yht. n. 525 km, joista K2:sta on n. 95 %. K1 on Kemin, Tornion ja Rovaniemen taajamissa.

- **Päätiet** talvisin osittain jää- ja lumipolanteen peitossa (ajourat ~ paljaat), **sivutiet** lumipolanteella.
- **Toimenpiteet** yleensä auraus, tasaus ja hiekoitus, lumityöpainotteista
 - **Huom!** Ylä-Lapin puuton tunturialue, tuiskujen ja tuulen (Ivalon ja Kittilän alueurakat) vuoksi auraukseen lähtöjä jopa 50 % kaikista lähdoistä.

- **Suolan käyttö** (kostutettu suola ja liuosuola) pääosin **Kemin ja Rovaniemen** alueurakoissa. Muutoin liukkaudentorjuntana pinnan karhennus ja hiekoitus.

- **Suolaa on käytetty** Kemin alueurakassa keskimäärin 950 T/talvikausi ja Rovaniemen alueurakassa n. 300 T/talvikausi, muissa urakoissa pääosin hiekan mukana muutamia kymmeniä tonneja/talvikausi. Keskimäärin Lapin alueella on käytetty talvisuolaa n. 1 700 T/talvikausi (vaihdellen 1100–2 300 T/talvikausi).
- **Hiekkaa on käytetty** koko alueella keskimäärin 50 000 T/talvikausi (vaihdellen 29 000–70000 T/talvikausi).

- **Syksyn musta jää**
 - Syntyy kun tienpinta jäähtyy selkeinä öinä.
 - Kosteaa ilma tiivistyy jäähtyneelle tien pinnalle (vrt. tuulilasi).
 - Kosteutta tulee erityisesti vesistöistä.
 - Kun tienpinnan lämpötila laskee alle kastepistelämpötilan (esim. 4 astetta), alkaa kosteuden tiivistyminen tielle. (Kastepistelämpötila on lämpö, jossa ilman suhteellinen kosteus on 100 %).
 - Kun tienpinta menee pakkaselle, kosteus jäätyy tielle.
 - Lämpötila on alimmillaan n. tunti auringon nousun jälkeen.
 - Torjutaan yleensä ennakkoon liuossuolalla (Lapissa CaCl₂, n. 200 T/talvikausi).

- **Talvikauden poikkeuksellisia olosuhteita, mm. voimakas lumisade/-myrsky tai vesisade**
 - Esiintyy Lapin alueella muutaman kerran talvikauden aikana. (Viime talvikausina useammin => Ilmastonmuutos?)
 - Kyseisissä olosuhteissa laatutaso saattaa joksikin aikaa tilapäisesti alittua. Tällöin urakoitsijoiden on otettava käyttöön koko luvattu kalusto, myös luvattu varakalusto lisäkapasiteetiksi, ja näin pyrittävä tekemään parhaansa tienkäyttäjien eteen. Kyseiset tilanteet "puretaan" vilkkaimmilta pääteiltä lähtien.

- **Liikenneviraston tieliikennekeskuksen tienkäyttäjän linja p. 0200–2100.**